

Er forældrene den usynlige klassekammerat?

Ølstrup Friskole

Den 22. februar 2011

V/ Bente Sloth, pædagogisk konsulent

Varde Kommune

Dagens temaer

- Hvad er skolens kultur?
- Fællesskabet - hvorfor er det ord vigtigt?
- Hvilken rolle spiller forældrene i skolen?

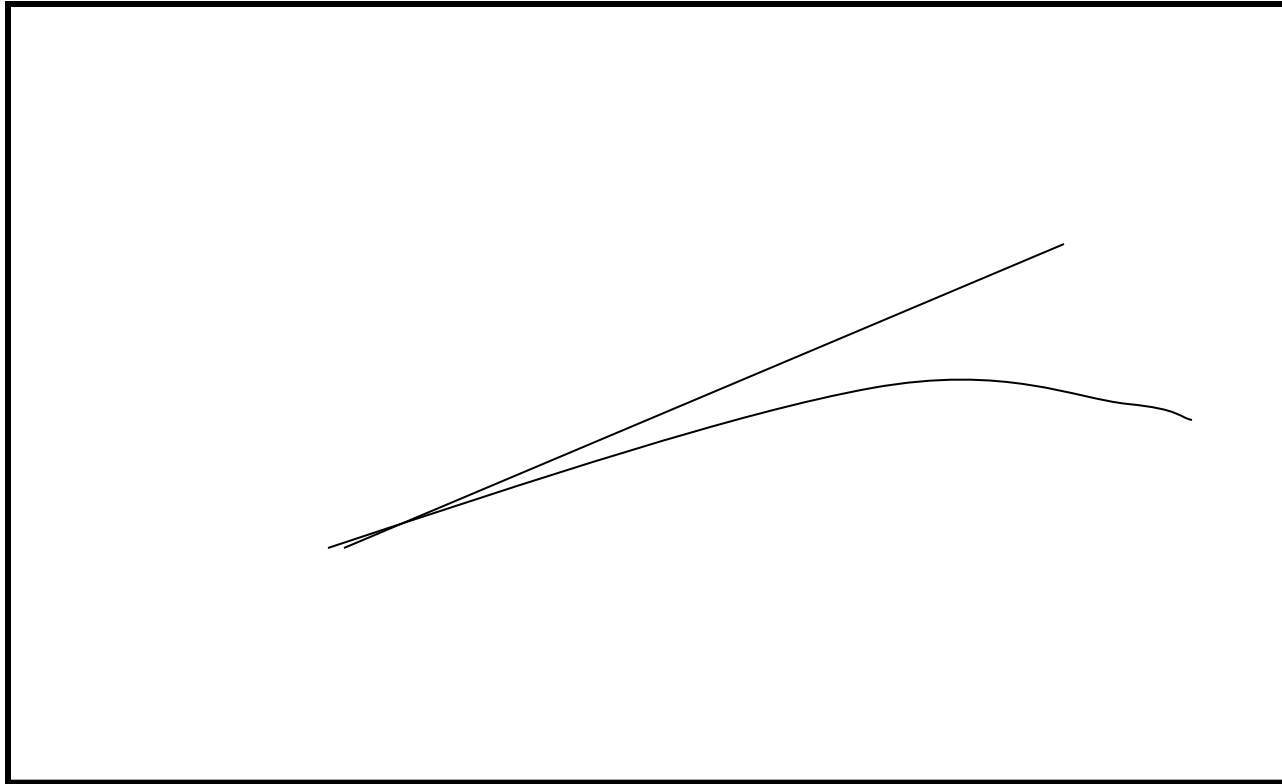

Rummelighedens historie

				Rummelighed	Skolens kultur Inklusion foregår i øjenhøjde mellem voksen og barn og mellem børn
		Integrering	Inkludering		
"Hekse"	Asylering				

Udskillelsen stiger år for år

Hvilken skolekultur vil vi have? Hargreaves

Privatpraktiserende skolekultur:

- Privatpraktiserende lærere
- Privatpraktiserende forældre
- Problemer er private
- **Forældre opfatter sig som et 'jeg' og 'mit barn'**

Hvilken skolekultur vil vi have? Hargreaves

Balkanisering:

- Lærere arbejder i lukkede team
- Forældre grupperer sig
- Man er inde eller ude
- Problemer tilhører grupper (kategorier)
- Forældre ser sig som enten 'dem' eller 'os'

Hvilken skolekultur vil vi have? Hargreaves

Den samarbejdende kultur:

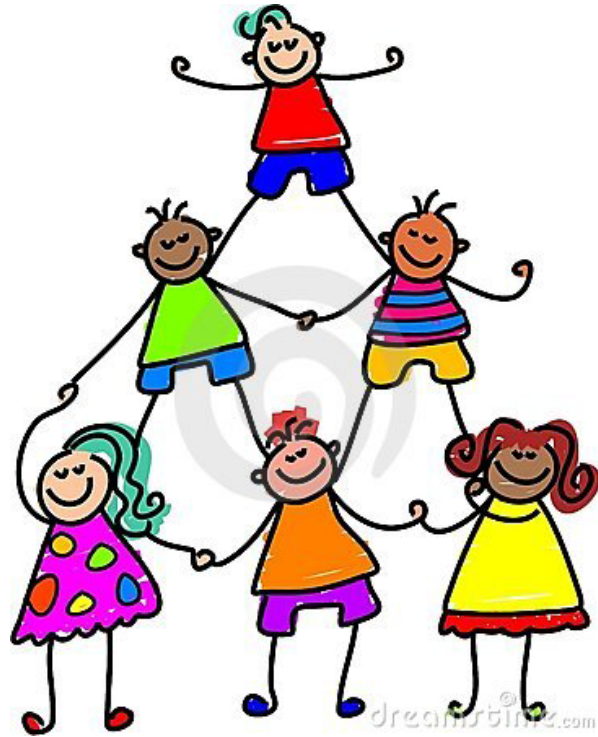
- Bygger på fællesskab, tillid og støtte
- Tætte samarbejdsrelationer mellem lærere
- Tæt samarbejde mellem forældre
- Udviklingsorienteret, frivillighed og stor arbejdsindsats
- **Forældre opfatter sig som et 'vi'**

Ølstrup Friskole, værdier

- Vores lille overskuelige friskole giver et **trygt** og **overskueligt** læringsmiljø, hvor **alle kender hinanden**
- Børnene udvikler sig bedst i en tryk atmosfære, der er præget af **lærernes og forældrenes fælles ansvar for børnenes opdragelse** og det, de skal tilegne sig
- Den trygge atmosfære danner rammen om **gode oplevelser**, som bibringer børnene **glæde, nysgerrighed, selvværd og gåpåmod**, så de udvikler deres personlige evner. De børn vi har på friskolen kommer hver **dag glade i skole** og vigtigst - **går glade hjem.**

Fællesskab – et vigtigt ord

Hvad betyder fællesskab?

- At alle børn har ret til at deltage i de almindelige og fællesskaber
- At forstå, at børn lærer og udvikler sig i fællesskaber
- At barnet og dets familie er anerkendt og inddraget i skolen og lokalsamfundets liv
- At fællesskab foregår i øjenhøjde mellem mennesker
- At de voksne har ansvaret for barnets og familiens inddragelse i fælleskabet

Hvad siger forskningen om forældres roller og ansvar?

Forældre støtte – hvad er det? T. Nordahl

- Engagement og interesse for skolegangen
- Være positive og tale positivt om skolen
- Signalere, at skolen er vigtig som aldrig før
- Spørge ind, rose, opmuntre, hjælpe med lektier
- Forælderrollen – autoritet og lederskab

Forældrene er lærernes vigtigste støtte

Typer af forældresamarbejde

- Det repræsentative samarbejde – Dette samarbejde foregår via forældreråd, skolebestyrelser, kommunale samråd o.l.
- Det direkte samarbejde – Samarbejde, som omhandler de enkelte børn. Foregår ved forældremøder, hjemmebesøg, konferencer, brev, telefon o.l.
- Det kontaktløse samarbejde – forældres daglige støtte og opbakning til barnets skolegang

Forældrenes betydning

- Engelske studier om elevernes faglige præstationer i skolen viser, at for børn i 7-årsalderen er det, forældre gør hjemme, er gange vigtigere end det, det sker i skolen
- Først i 16-årsalderen er skolen mere betydningsfuld for læringsudbyttet end forældrestøtten
- Interesserede forældre gør en kæmpeforskel - uanset deres sociale klasse eller indkomst (Parsons) – med der er en tendens til at højtuddannede samarbejder bedre med skolen end forældre med lavere uddannelsesniveau
- Alle forældre har en betydning for deres barns skolegang

Hvad siger forskningen?

- At forældrens støtte til barnets skolearbejde er vigtigere, end det, der sker i skolen
- At forældrene sidder på nøglen til den gode klasse eller skole
- At skolen skal tage initiativet til at opbygge det gode forældresamarbejde
- De voksne som rollemodeller er altafgørende

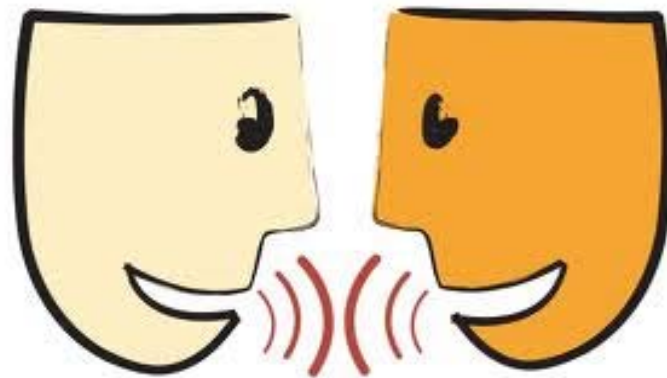
Hvad siger forskningen?

Et godt samarbejde mellem hjem og skole påvirker:

- Børns skolefaglige præstationer
- Børns trivsel i skolen
- Relationen mellem elev og lærer
- Relationen mellem eleverne i en klasse/ gruppe
- Læring af sociale færdigheder

Tænk på, hvilket sprog bruger du, når
du taler klassen ...

...for sproget skaber virkeligheden,

Wittgenstein

”Vi er den historie, som fortælles om os”

*Derfor: ”Har vi aldrig med et andet menneske
at gøre uden, at vi holder noget af dets liv i
vore hænder”*

Til overvejelse...

- Kan voksne tale et barn ud af en børnehave eller klasse?
- Kan voksne tale et barn ind?
- Kan voksne tale en hel klasse 'ned'?
- Har I eksempler på, at sprog er med til at skabe virkeligheden?

Har vi særlige udfordringer med drenge i skolen?

Eller har skolen særlige udfordringer med drenge?

JA!

Forskelle mellem drenge og piger

Thomas Nordahl

Vurderet af lærere	Gennemsnit Drenge	Gennemsnit piger	Forskel
Motivation og arbejdsindsats	3,34	3,76	0,50 *
Faglige præstationer	3,20	3,40	0,23 *
Social kompetence	2,67	3,04	0,73 *

	Procent
Andel drenge i specialundervisning	13,9
Andel piger i specialundervisning	7,8

Vanskeligheder	Drenge	Piger
ADHD- diagnose	83,1 %	16,9 %
Adfærdsproblemer men ikke ADHD	75,0 %	25,0 %
Spesifikke innlæringsvansker	60,6 %	39,4 %
Generelle indlæringsvanskeligheder	56,8 %	43,2 %
Autismespektret	83,8 %	16,3 %

Drengene i skolen Nordahl og Egelund

- 3 % af drengene er udskilt til særlige tilbud
- 28,3 % af drengene vurderes til at have et problem
- At være dreng i skolen kan være 'kritisk'
- 13,9% får specialundervisning mod 7,8% af pigerne

Skolen har aldrig været vigtigere end nu....

Diskuter, hvad vi kan gøre for drengene i skolen?

Har fædre en særlig rolle?

Se filmen 'Far på banen'

Hvem samarbejder med skolen ?

Moren samarbejder mest med skolen	53 %
Faren samarbejder mest med skolen	6 %
Vi samarbejder lige meget med skolen	41 %

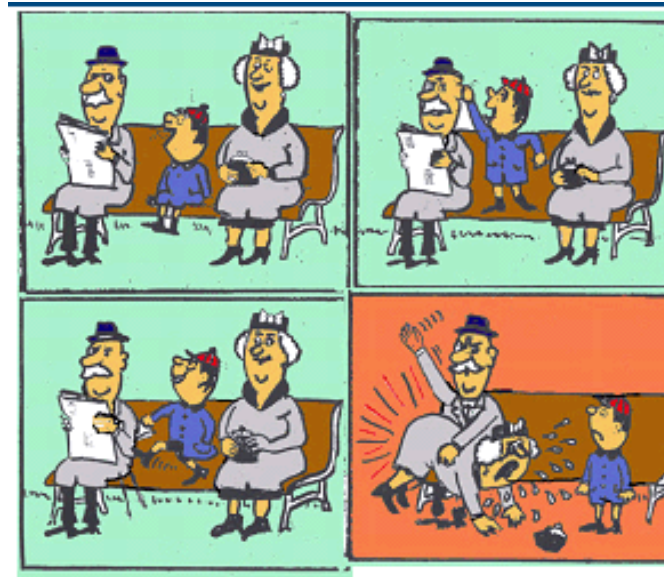

Hvad skal de voksne kunne?

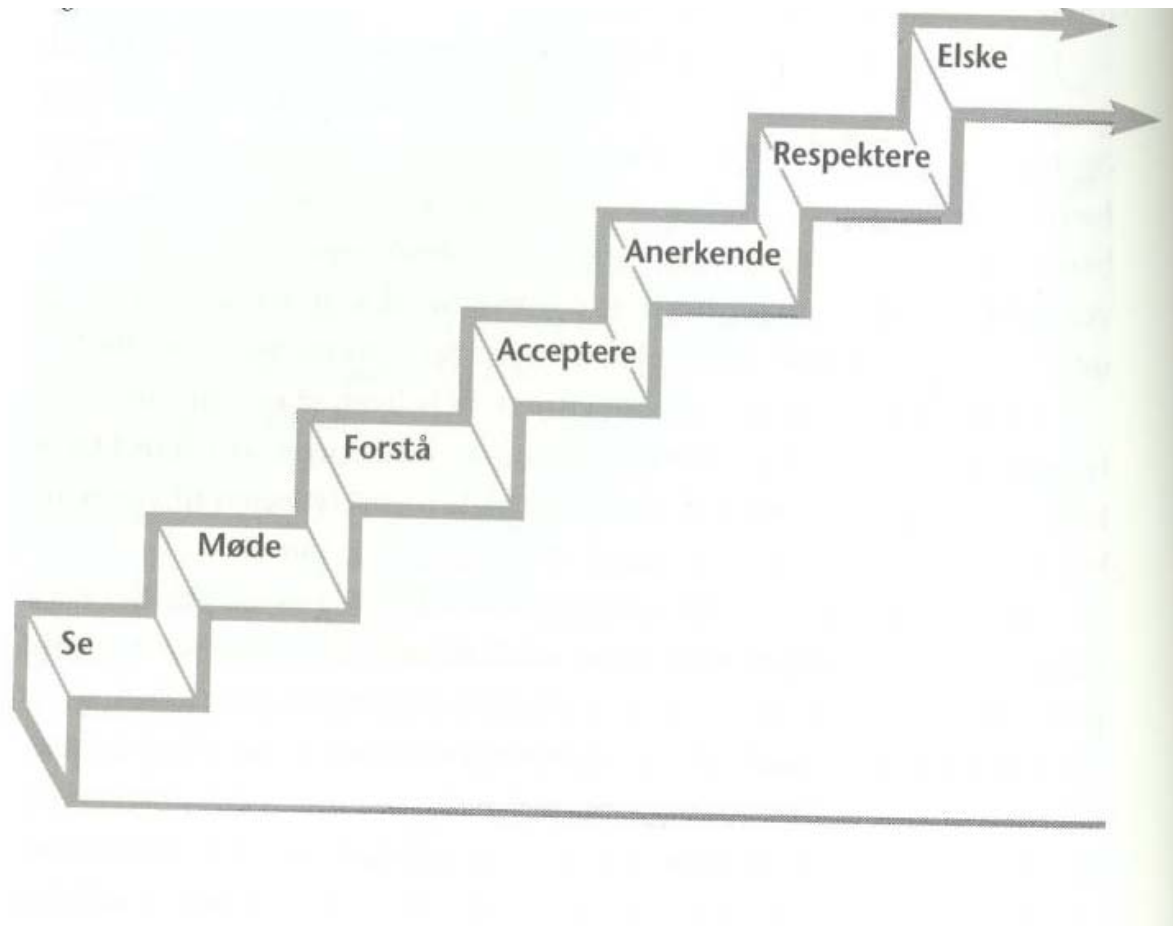

Hvad skal voksne kunne?

- Kunne skabe en social **relation** til børn – rumme 'alle' børn
- Skal kunne **lede** samværet og aktiviteter – være **tydelige** voksne
- Skal kunne skabe fællesskaber for børn

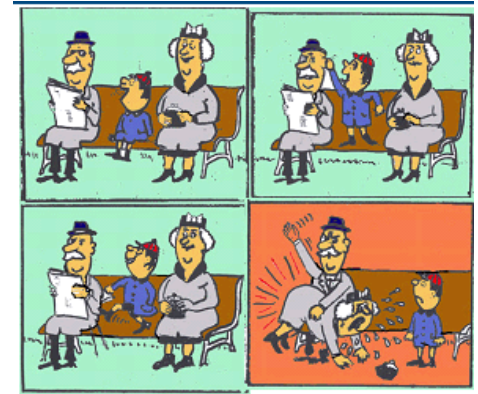

Rummelighed handler om...

Den voksnes autoritet

- Den voksne som leder
- Asymmetrisk forhold mellem voksen og barn
- Børn har brug for autoritet og ledelse
- En god 'voksen' er 'skrap og retfærdig'
- Ikke alt er til diskussion
- Det handler om autoritet – ikke om at være autoritær
- Autoritet kan ikke undværes
- Lærere og pædagoger er eksperter i pædagogik
- Forældre er ekspert i deres eget barn
- Forældre og professionelle skal give hinanden autoriteten
- Lærere og forældre er afhængige af hinanden

Hvad kan skole og forældre gøre i fællesskab, så alle børn trives og lærer?

Hvad kan forældrene gøre?

- Vise **interesse** for fagene og skolearbejdet
- Være **aktive** i skole-hjem-samarbejdet
- **Tale** elever, klasse, lærere og skolen **op**
- Tage **ansvar** for hele klassen – alle elever
- Åbne hjemmet for **alle klassens elever**
- Være positive **rollemodeller** – kendskab giver venskab
- Være **åbne, rummelige** og anerkendende
- **Inddrage** mange parter i problemløsning

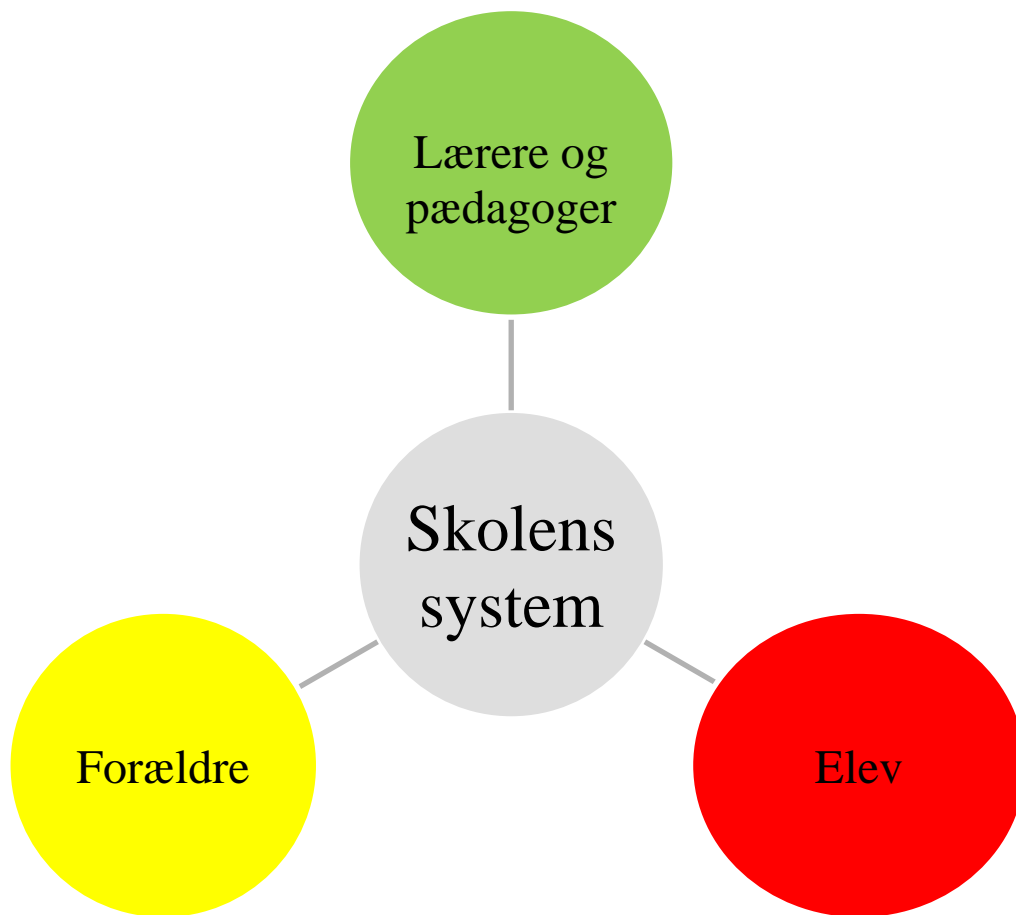

Hvad kan skolen gøre?

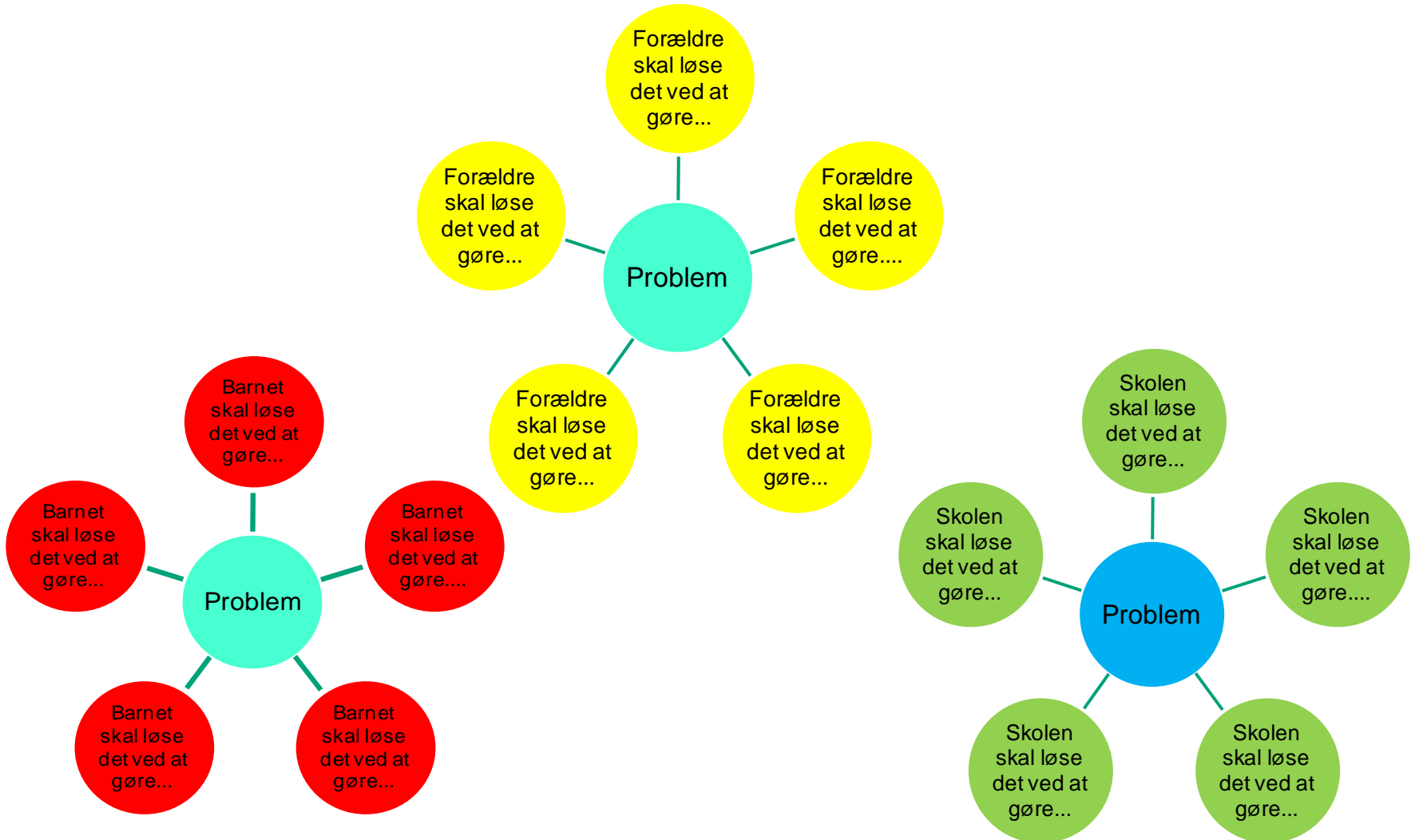
- **Formidle** vigtig viden til forældrene
- Arbejde for **ligestilling** i samarbejdet
- **Tale** elever, forældre og klassen **op**
- Være **åbne og anerkendende**
- **Igangsætte og organisere** forældresamarbejdet
- Sætte fokus på **værdier** og 'den gode klasse'
- Arbejde på at få **alle forældre** med
- Dele **ansvaret** med forældrene
- Være positive **rollemodeller**
-

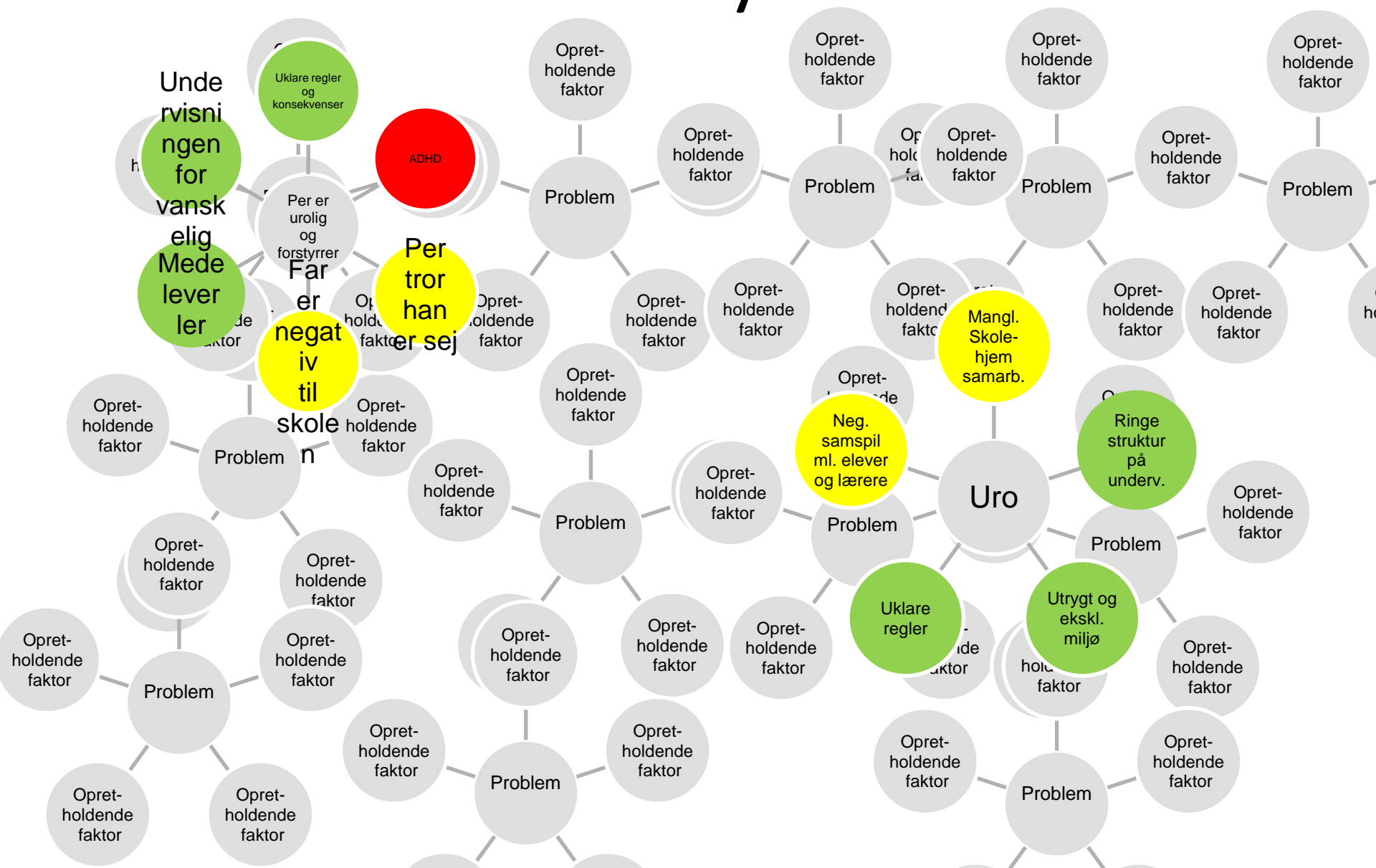
Fælles system - fælles ansvar – fælles løsninger

Fælles system - fælles ansvar – fælles løsninger

Det handler om at finde mønstre og faktorer i systemet

Fælles system - fælles ansvar – fælles løsninger

Den samarbejdende kultur T. Nordahl

- Den samarbejdende skolekultur ser ud til at give bedre social og faglig læring
- Samarbejdskulturen ser ud til at give en højere kvalitet i skolens læringsmiljø.
- Den medfører mindre belastning af lærerne (Hargreaves)
- Skoler med et stærkt fælleskab ser ud til at have den bedste elevadfærd (Ogden)
- **I en samarbejdende skolekultur føler forældrene sig mere inddraget**

Et godt teamsamarbejde kræver

At alle søger mod et fælles mål

At alle har vilje

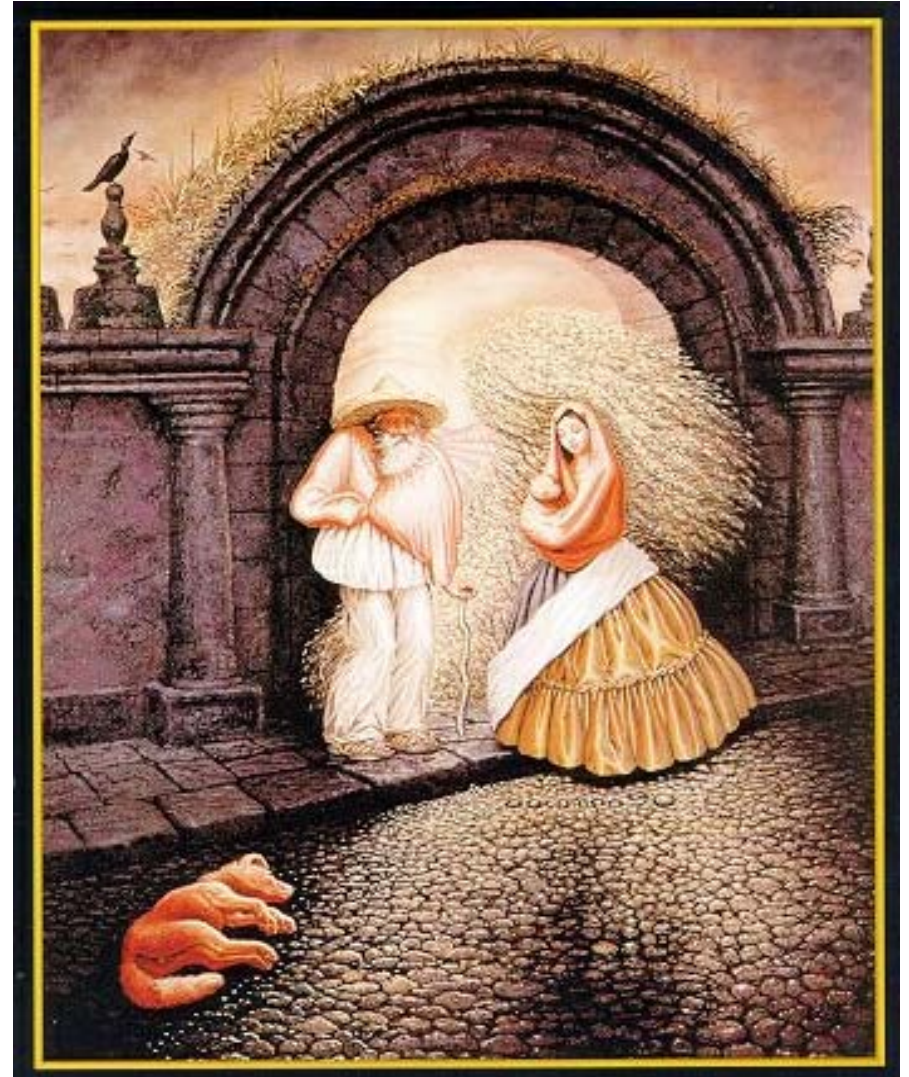
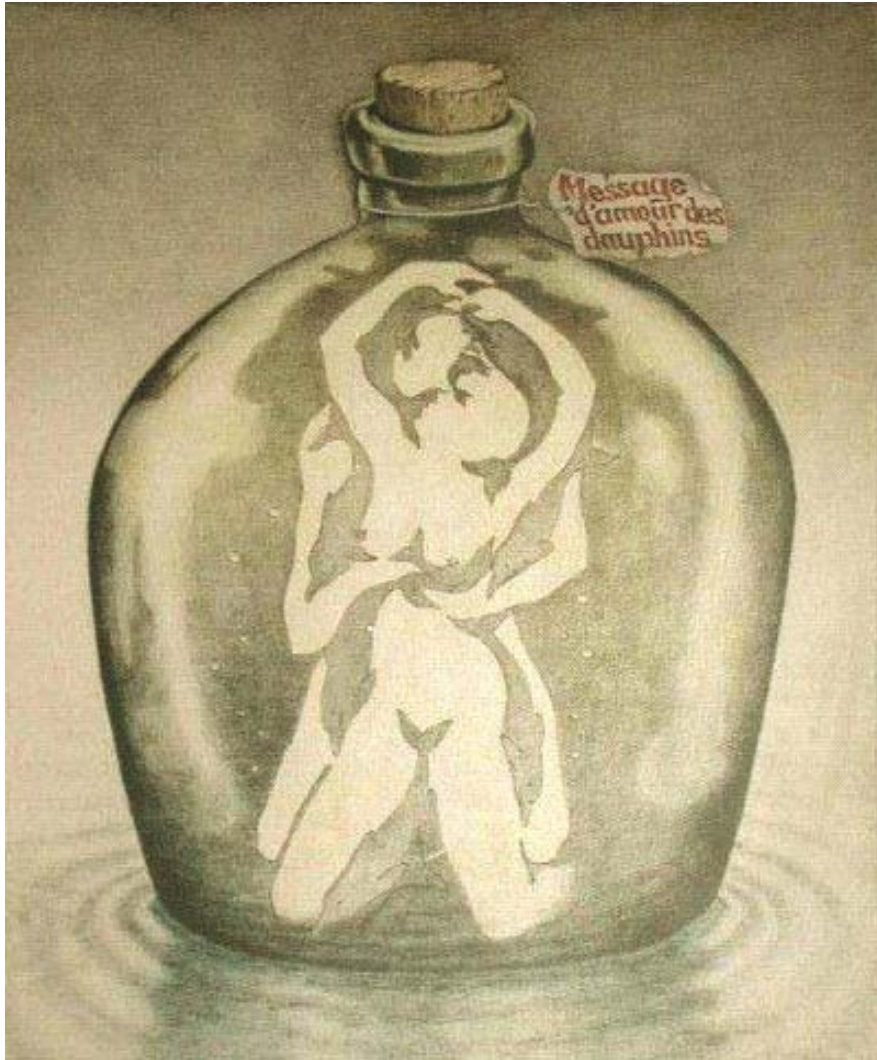
At alle accepterer forskellige syn

Følelsen af at løfte i flok

.... For børnenes skyld!

Vi har alle vores egen
virkelighedsopfattelse

Fællesskaber - opsamling

- Den værste straf: At være udenfor
- Rækker dit ansvar udenfor dit eget barn?
- Tag debatten i 'fredstid'
- Et barn kan ikke trives 'alene'
- Børn, der er udenfor, danner andre fællesskaber – og hvilke?
- Et barn er aldrig et problem i sig selv
- Lav et beredskab: 'Hvad gør vi, hvis det sker ..'
- Voksnes fællesskaber er rollemodeller for børn
- Forældrene sidder ofte på nøglen
- Børn, der ekskluderer, er omgivet af ekskluderende voksne
- Børn, der inkluderer, er omgivet af inkluderende voksne
- 'At være udenfor kan smitte en hel familie'
- Klassens forældre har en del af alle børns liv i deres hænder

Alle ønsker sig en god skole....

- Opgaven kræver samarbejde...
- Fælles **værdier og mål** for klassen
- Vær **tydelige** voksne
- Brug jeres **autoritet**
- Vær **rollemodeller** i tale og handling
- **Fra 'jeg og mit' til 'vi og vores'**

- I **fællesskab** kan forældre og skole skabe den bedste klasse for **ALLE**
- **Hvordan vil I gøre det på denne skole?**

Det værste man kan gøre mod et andet menneske er, at lukke det udenfor fællesskabet

Helst man ønsker at være **elsket**

I mangel derpå **beundret**

I mangel derpå **frygtet**

Idet mindste at være **afskyet og foragtet**

Sjælen gyser tilbage fra det tomme rum
og **ønsker kontakt for enhver pris**

Referencer

Thomas Nordahl, Læringsmiljø og pædagogisk analyse. En beskrivelse og evaluering av LP-modellen. Rapport 19/05. Oslo: NOVA (www.nova.no - doktorafhandling)

Thomas Nordahl, LP-modellens vidensgrundlag, PrintNord, 2007

Thomas Nordahl, : Hjem og skole, HR Forlag, 2008

Peder Haug: Pedagogisk dilemma: Specialundervisning. Stockholm: Liber 1998

Ole Hansen: Strategier til fremme af folkeskolens rummelighed. Undervisningsministeriet, 2007

Ole Hansen: Skoleledelse og læringsmiljø. DAFOLO, 2007

Bengt Perrson: Inkluderande pedagogik i skandinaviskt perspektiv, Liber, 2006

Bjarne Nielsen, Problemadfærd i skolen, DAFOLO, 2008

Jens Andersen, Den rummelige skole – et fælles ansvar, 2006

Bente Sloth. 'Den usynlige klassekammerat'